20. 8. 2013

ID: 92233

Duševní vlastnictví

Žalobu na určení padělku je nutné podat v situaci, kdy nebyl použit zjednodušený postup předjímaný v čl. 11 nařízení Rady (ES) č. 1383/2003, konkrétně upravený v § 14 zákona č. 191/1999 Sb. Osobami, jejichž právní sféry se sporný právní vztah nebo sporné právo týká, jsou osoby, jimž může být uložena na základě výsledku řízení ve věci povinnost nahradit náklady zničení zboží, o němž je v řízení rozhodováno. Těmito osobami mohou být dovozce zboží, vývozce zboží nebo majitel práva.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 23 Cdo 1995/2011, ze dne 26.6.2013)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobce D. Vertrieb GmbH & Co KG, se sídlem G., zastoupeného JUDr. D.Š., advokátem, se sídlem v P., proti žalovaným 1. S. CAPITAL, s.r.o., se sídlem v P., 2. M. Ch., zastoupenému JUDr. M.B., advokátem, se sídlem v P., o určení padělků, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 21 Cm 192/2009, o dovolání druhého žalovaného proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 19. ledna 2011, č. j. 3 Cmo 196/2010-87, tak, že rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 19. ledna 2011, č. j. 3 Cmo 196/2010-87, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 31. března 2010, č. j. 21 Cm 192/2009-37, určil, že 8 772 kusů dámských a dívčích pletených roláků z bavlny, zadržených Celním úřadem Cheb dne 24. září 2009 rozhodnutím č. j. 13241/2009-076300-033, jsou padělky (výrok pod bodem I), ve vztahu mezi žalobcem a druhým žalovaným žalobu zamítl (výrok pod bodem II) a rozhodl o náhradě nákladů řízení (výroky pod body III a IV).

Soud prvního stupně vzal za prokázané, že žalobce je vlastníkem komunitárních ochranných známek uvedených v žalobě, že rozhodnutím Celního úřadu Cheb bylo zadrženo textilní zboží, jehož dovozcem byla první žalovaná a dopravcem druhý žalovaný. Dále vycházel ze zjištění, že toto zboží o váze 15 282 kg bylo naloženo 22. srpna 2009 v Číně do kontejneru a že přepravu uvedeného kontejneru z H. E. do P. objednala u druhého žalovaného společnost C. spol. s r.o. (spediční společnost). Soud prvního stupně vzal dále za prokázané, že z kontejneru byla celním úřadem vyňata pouze část zboží (86 krabic z 835), a tato byla převzata od řidiče. Mezi účastníky bylo nesporné, že deklarantem zboží byla společnost N.

Na základě uvedených zjištění dospěl soud prvního stupně k závěru, že druhý žalovaný není v této věci pasivně legitimován. Vyšel z nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 (dále jen „Nařízení“), jehož smysl je deklarován v jeho úvodních článcích, konkrétně v článku 10, podle něhož by opatření přijatá Nařízením měla připravit ty, kdo jsou odpovědni za obchodování se zbožím, které porušuje práva duševního vlastnictví, o hospodářský zisk z takového obchodu a postihnout je, zabránit propuštění takového zboží do volného oběhu a umožnit jeho následné zničení. Článek 11 odst. 1 Nařízení umožňuje zničit zboží, aniž by bylo nutno zahajovat za tím účelem soudní řízení, a to pouze na základě souhlasu osob zde výslovně jmenovaných, tedy deklaranta, držitele nebo vlastníka zboží. Teprve tehdy, jestliže souhlas dán není, je třeba podat žalobu na určení, že zboží porušuje práva k duševnímu vlastnictví. Z uvedeného soud prvního stupně dovodil, že pasivně legitimován ve sporu o určení padělků je ten, kdo mohl sporu předejít tím, že by dal svůj souhlas se zničením zboží, tedy deklarant, držitel nebo vlastník zboží. Vlastníkem ani deklarantem dopravce nesporně nebyl, soud prvního stupně proto zkoumal, zda byl tím, koho Nařízení považuje za držitele zboží. Pojem držitele

zboží je podle závěru soudu prvního stupně nutno s ohledem na články 10, 11 a 13 Nařízení vykládat podle vnitrostátního práva, v této věci tedy podle § 129 odst. 1 občanského zákoníku (dále jen „obč. zák.“), podle něhož je držitelem věci ten, kdo s věcí, kterou drží, nakládá jako s vlastní nebo kdo vykonává právo pro sebe. Soud prvního stupně uzavřel, že takovou osobou není dopravce, neboť ten nemůže s přepravovanou věcí nakládat jako se svou vlastní a je pouze tím, kdo plní povinnost ze závazkového vztahu týkající se zajištění přepravy. Vztah dopravce k odesílateli i příjemci zboží a k přepravovanému zboží se řídí Úmluvou o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě, která byla vyhlášena ve Sbírce zákonů pod č. 11/1975, přičemž odpovědnost dopravce za ztrátu či zničení zásilky stanovená v článku 17 této úmluvy je objektivní s možností liberace, nicméně zničení zboží porušujícího práva k duševnímu vlastnictví, k němuž by dal dopravce souhlas, mezi těmito liberačními důvody nefiguruje. Druhý žalovaný jako dopravce tudíž není ve věci pasivně legitimován.

Vůči první žalované soud prvního stupně žalobě vyhověl rozsudkem pro zmeškání.

K odvolání žalobce Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 19. ledna 2011, č. j. 3 Cmo 196/2010-87, rozsudek soudu prvního stupně ve výroku II změnil tak, že ve vztahu mezi žalobcem a druhým žalovaným se určuje, že 8 772 kusů dámských a dívčích pletených roláků z bavlny, zadržených rozhodnutím Celního úřadu Cheb ze dne 24. září 2009, č. j. 13241/2009-076300-033, jsou padělky a rozhodl o náhradě nákladů řízení.

Odvolací soud posoudil skutková zjištění soudu prvního stupně jako dostatečná, jeho právní hodnocení ve vztahu mezi žalobcem a druhým žalovaným však shledal nesprávným. Odvolací soud nepovažuje zjednodušený postup podle článku 11 Nařízení za podmíněný předchozím souhlasem se zničením zboží od deklaranta, držitele nebo vlastníka zajištěného zboží. Tento postup je pouze možností, nikoliv povinností držitele práva, kromě toho z článku 10 Nařízení nevyplývá, že by se aplikace vnitrostátních předpisů platných v členském státě, na jehož území je umístěno zboží, vztahovala na jiné posouzení, než to, zda došlo nebo nedošlo k porušení práva duševního vlastnictví. Zejména z tohoto článku nelze dovodit, že by se použití vnitrostátních předpisů vztahovalo na výklad pojmů, jako je např. držitel zboží. Proto nelze vykládat pojem držitele zboží podle § 129 odst. 1 obč. zák. Odvolací soud považuje za nezbytné, aby byl tento pojem vykládán v komunitárním právu jednotně, neboť výklad jednotlivých právních pojmů z hlediska právních řádů jednotlivých členských států by mohl mít za následek odlišný postup při aplikaci podstatných ustanovení Nařízení, která musí poskytovat držitelům práva jednotný stupeň právní ochrany v členských státech a právní jistotu. Odvolací soud proto dospěl na rozdíl od soudu prvního stupně k závěru, že druhý žalovaný je osobou, která je v souvislosti s dovozem padělků podle Nařízení věcně pasivně legitimována, neboť byl tím, kdo měl zboží u sebe a fakticky s ním disponoval.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal druhý žalovaný dovolání. Jeho přípustnost zakládá na § 237 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), jelikož rozhodnutí odvolacího soudu má podle jeho názoru po právní stránce zásadní význam. Podle dovolatele je dán dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., tedy že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Za otázku zásadního právního významu považuje posouzení postavení dopravce jako osoby povinné k vydání padělaného zboží podle článku 11 Nařízení. Dovolatel se ztotožnil s právními názory soudu prvního stupně a zdůraznil, že jako dopravce neměl předmětné zboží skutečně ve své moci, nemohl s ním nakládat, a proto nemůže být považován za držitele zboží ve smyslu článku 11 odst. 1 Nařízení. Kontejner se přepravuje vždy zapečetěný, dopravce nemá sebemenší možnost zjistit obsah kontejneru. Ani v daném případě nemohl druhý žalovaný se zbožím disponovat. Přeprava se uskutečňovala 24. září 2009, kdy po příjezdu do celního skladu v Ch. téhož dne byla celním úřadem vyňata část zboží a uložena v celním skladu. Se zbytkem nákladu řidič druhého žalovaného neprodleně odjel, aniž se zboží, které bylo uskladněno v celním skladu, doslova dotkl. Neměl tudíž předmětné zboží ve své dispozici a nemohl s ním jako držitel disponovat „svojí mocí a ve svém zájmu“ a v dané věci není pasivně legitimován. Ponechat napadený rozsudek

odvolacího soudu v platnosti by podle názoru dovolatele znamenalo absolutní znejistění právního postavení všech fyzických a právnických osob, které se jakýmkoliv způsobem zabývají dopravou, přepravními službami, zasílatelstvím, kurýrním doručováním zásilek, poštovními službami a podobnými činnostmi.

Dovolatel dále vytkl odvolacímu soudu, že nesplnil povinnost, kterou mu ukládá § 157 odst. 2 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), podle kterého má být odůvodnění rozhodnutí přesvědčivé. Odvolací soud však v odůvodnění rozsudku pouze uvedl, že druhý žalovaný byl tím, kdo měl zboží u sebe a fakticky s ním disponoval.

Z těchto uvedených důvodů dovolatel navrhl, aby dovolací soud napadené rozhodnutí odvolacího soudu zrušil.

Žalobce ve vyjádření k dovolání polemizuje s názory dovolatele, které se týkají vymezení pojmu držitele zboží ve smyslu článku 11 odst. 1 Nařízení, a argumentuje rozsudky Městského soudu v Praze a Krajského soudu v Ústí nad Labem a dalšími. Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. listopadu 2005, č. j. 7 Ca 174/2004-35, publikovaného ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod číslem 1211/2007 Sb. NSS, je držitelem zboží podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví a o změně některých dalších zákonů, osoba, která má toto zboží ve své faktické právní dispozici. Pokud tato osoba zboží dovezla pro osobu jinou a má je ve svých skladovacích prostorech, je držitelem zboží a správní orgány jí mohou nařídit zničit takové zboží (padělky nebo nedovolené napodobeniny) na její vlastní náklady. Právní pojem držitele zboží podle § 14 odst. 1 písm. a) výše citovaného zákona č. 191/1999 Sb. je podle názoru žalobce identický s článkem 11 Nařízení.

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12. února 2010, č. j. 15 Ca 49/2009-28, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod číslem 2057/2010 Sb. NSS, odkazuje na článek 53 odst. 2 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, v němž je uvedeno, že dokud není postavení zboží vyřešeno, mohou celní orgány na náklady a nebezpečí držitele zboží nechat toto zboží přemístit na zvláštní místo, kde je pod jejich dohledem. Za držitele, k jehož tíži jsou náklady spojené s umístěním zboží na místo pod dohledem celních orgánů, je nutno považovat osobu, která má věc u sebe, aniž by nutně musela zároveň s věcí nakládat jako s věcí vlastní. Držitel ve smyslu uvedeného ustanovení je tedy ten, kdo má zboží pod skutečnou kontrolou a disponuje jím. Může jím tedy být i přepravce a nemusí vždy jít pouze o osobu, která podepsala souhrnné celní prohlášení.

Podle názoru žalobce je nutno druhého žalovaného shodně s odvolacím soudem považovat za držitele zboží ve smyslu článku 11 Nařízení. Jedná se o zboží, které se nacházelo u druhého žalovaného jako u přepravce a které bylo navrženo k propuštění do volného oběhu v souladu s ustanoveními celního kodexu. Tento pojem držitele zboží je nutno i podle názoru žalobce vykládat v komunitárním právu jednotně a ve smyslu článku preambule Nařízení je přepravce subjektem, který z obchodování (z přepravy) padělaného zboží dosahuje zisk, a tudíž se na něj vztahují opatření a nástroje Nařízení. Druhý žalovaný je povinen jednat tak, aby svým jednáním neumožňoval porušování zákona, je proto povinen zajistit svou činnost tak, aby přepravoval pouze „legální“ náklady a nepodílel se na obchodu s padělky. Pojem držitel zboží je třeba podle názoru žalobce vykládat v souladu s komunitárním právem a nikoliv podle národního práva. Druhý žalovaný je tudíž v dané věci pasivně legitimován, neboť byl tím, kdo měl zboží u sebe a fakticky s ním disponoval. Žalobce navrhl zamítnutí dovolání.

Druhý žalovaný ve stanovisku k vyjádření žalobce setrval na svých argumentech uplatněných již v dovolání.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) úvodem poznamenává, že rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. prosince 2012) se podává z bodu 7 článku II části první zákona č. 404/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Nejvyšší soud po zjištění, že dovolání bylo podáno včas oprávněnou osobou a je podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř. přípustné, přezkoumal napadený rozsudek odvolacího soudu podle § 242 odst. 3 o. s. ř. a dospěl k závěru, že dovolání je důvodné.

Dovolatel uplatnil dovolací důvod podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., podle něhož lze namítat, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Nesprávným právním posouzením věci se rozumí omyl soudu při aplikaci právních předpisů na zjištěný skutkový stav. O mylnou aplikaci právních předpisů se jedná, jestliže soud použil jiný právní předpis, než který měl správně použít, nebo soud aplikoval sice správný právní předpis, ale nesprávně jej vyložil.

Pro správné rozhodnutí ve věci je třeba posoudit pasivní legitimaci druhého žalované v řízení o určení padělku. V řízení o určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není, má věcnou legitimaci ten, kdo je účasten právního vztahu nebo práva, o něž v řízení jde, nebo jehož právní sféry se sporný právní vztah nebo sporné právo týká.

Cílem podané žaloby je určení, že zboží je padělek, tj. že porušuje práva duševního vlastnictví, a to za účelem, aby mohlo být takové zboží následně vyřazeno z dalšího obchodování. Vyřazení zboží z dalších obchodování má postihnout ty, kdo jsou odpovědni za obchodování s tímto zbožím, a připravit je o hospodářský zisk z takového obchodu.

Odvolací soud vyšel z toho, že pasivně legitimovaným v řízení o určení padělku je ten, kdo mohl ve smyslu čl. 11 Nařízení vyslovit souhlas se zničením zboží, protože zadržené zboží porušuje práva duševního vlastnictví, tj. deklarant, držitel nebo vlastník zboží. Dovodil, že držitelem zboží ve smyslu Nařízení je i jeho dopravce.

Článek 11 Nařízení umožňuje členským státům přijmout úpravu nakládání s padělky v rámci tzv. zjednodušeného postupu. V reakci tuto možnost byl adaptován český vnitrostátní zákon č.191/1999 Sb., který obsahuje úpravu zjednodušeného postupu v § 14. Pro zničení padělaného zboží pod celním dohledem v rámci zjednodušeného postupu není nutné podávat žalobu na určení padělku, postačuje oznámení držitele práva, že zboží je padělané, a vyslovení souhlasu deklaranta, držitele nebo vlastníka zboží s tím, že dané zboží porušuje práva duševního vlastnictví, resp. nevznesení námitek proti zničení takového.

Žalobu na určení padělku je nutné podat v situaci, kdy nebyl použit zjednodušený postup předjímaný v čl. 11 Nařízení, konkrétně upravený v § 14 zákona č. 191/1999 Sb. Podle § 14 odst. 3 zákona č. 191/1999 Sb., ve znění účinném do 31. srpna 2011, zajistí celní úřad zničení zboží, kterým jsou porušena práva k duševnímu vlastnictví, a to na náklady dovozce a při vývozu a zpětném vývozu na náklady vývozce (rozhodne-li pravomocně soud nebo celní úřad, nebo bylo-li zboží přenecháno ve prospěch státu), nebo na náklady majitele práva, není-li celnímu úřadu znám dovozce a při vývozu a zpětném vývozu vývozce zboží. Dovozce a při vývozu a zpětném vývozu vývozce a majitel práva mohou zajistit zničení zboží, kterým jsou porušena práva k duševnímu vlastnictví, pod dohledem celního úřadu.

Z výše uvedeného vyplývá, že osobami, jejichž právní sféry se sporný právní vztah nebo sporné právo týká, jsou osoby, jimž může být uložena na základě výsledku řízení ve věci povinnost nahradit

náklady zničení zboží, o němž je v řízení rozhodováno. Těmito osobami mohou být dovozce zboží, vývozce zboží nebo majitel práva. Výsledek řízení o určení padělku nemůže mít na druhého žalovaného, který byl v řešeném sporu dopravcem zboží, ani pozitivní ani negativní dopad. Výsledek řízení nezakládá druhému žalovaného žádná práva ani povinnosti. Druhý žalovaný plní své povinnosti z přepravní smlouvy a ve vztahu ke zboží, které porušuje práva duševního vlastnictví, je osobou, která má povinnost takové zboží vydat celnímu úřadu ve smyslu § 9 odst. 3 zákona č. 191/1999 Sb., ve znění účinném do 31. srpna 2011. Celní úřad této osobě – dopravci – nemůže uložit zničení zboží ani hrazení nákladů na zničení. Rovněž podle § 4 odst. 2 zák. č. 191/1999 Sb., ve znění účinném do 31. srpna 2011, platí, že bylo-li pravomocně soudem rozhodnuto, že předmětné zboží je zbožím, kterým jsou porušena práva k duševnímu vlastnictví, uhradí náklady spojené s udržováním zboží pod celním dohledem při dovozu dovozce, při vývozu nebo zpětném vývozu vývozce, v ostatních případech vlastník nebo držitel zboží. Otázka, kdo je držitelem zboží, resp. zda lze za držitele zboží považovat i dopravce, na které postavil rozhodnutí ve věci odvolací soud, proto není pro posouzení pasivní legitimace v daném řízení rozhodná.

Dovolací soud připomíná, že právní úprava platná v rozhodné době se v této otázce podstatně liší od znění zákona č. 191/1999 Sb. účinného do 30. 4. 2004, kdy zničení nebo vyřazení zboží z obchodování mohlo být podle tehdy použitelného § 14 uloženo vlastníku nebo držiteli padělku. Z tohoto znění zákona vychází i rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. listopadu 2005, č. j. 7 Ca 174/2004-35, kterým strany v řízení při výkladu pojmu držitel zboží argumentovaly. V takovém případě by držitel byl osobou pasivně legitimovanou v řízení o určení padělku.

Z výše uvedeného je zřejmé, že rozsudek odvolacího soudu není z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správný.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Odpovědnost za vady
- Náhrada nákladů na výživu pozůstalých (jiných) osob
- Mezinárodní příslušnost ve věcech rodičovské zodpovědnosti
- Smlouva o dílo (exkluzivně pro předplatitele)
- Spotřebitelský úvěr (exkluzivně pro předplatitele)
- Starobní důchod (exkluzivně pro předplatitele)
- Veřejná obchodní společnost (exkluzivně pro předplatitele)
- Vypořádání SJM (exkluzivně pro předplatitele)
- Přiměřené protiplnění
- Předkupní právo
- Ochrana osobnosti